

Česká geologická služba

SPRÁVA OBLASTNÍCH GEOLOGŮ

Klárov 131/3, 118 21 Praha 1

<http://www.geology.cz>

Ministerstvo životního prostředí

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence

Vršovická 1442/65

100 10 PRAHA 10

Váš e-mail ze dne

6. října 2017

Naše značka

ČGS-441/17/1165*SOG-441/693/2017

Vyřizuje

RNDr. Petr Míxa

Praha dne

13. října 2017

Komentář ČGS k žádosti o doplnění bodů k materiálu čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2019 „Posouzení akceptovatelnosti záměru těžby štěrkopísků u Uherského Ostrohu zejména ve vztahu k blízkému jímacímu území Bzenec-komplex“

Vážený pane řediteli,

ve smyslu mého dopisu čj. ČGS-441/17/1165 ze dne 10. října t. r., týkajícího se reakce České geologické služby (ČGS) na Vaše připomínky k výše uvedenému posudku hydrogeologických aspektů případného rozšíření těžby štěrkopísků u Uherského Ostrohu, zasílám jako statutární zástupce ředitele ČGS Mgr. Zdeňka Venery, Ph.D., (v současné době na zahraniční služební cestě), věcný komentář k jednotlivým bodům Vašeho e-mailu ze dne 6. října 2017.

Úvodem bych si nicméně dovolil reagovat na tvrzení, že posudek není po obsahové stránce dostatečný a proto není pro Váš odbor akceptovatelný.

Posudek byl zpracován naší renomovanou hydrogeoložkou po pečlivém prostudování veškerých dostupných materiálů a ve smyslu zadání MŽP. Dotazy a kritické body, zmíněné ve Vašem e-mailu ze dne 6. října 2017, mají odpovědi již obsažené v posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017. Závěr posudku je jasně formulován a podložen věcnou argumentací. Z pohledu České geologické služby je tento materiál vyvážený, kvalitně zpracovaný a dostatečně vyargumentovaný pro další rozhodování pro „Posouzení akceptovatelnosti záměru těžby štěrkopísků u Uherského Ostrohu zejména ve vztahu k blízkému jímacímu území Bzenec-komplex“.

1) Posouzení neobsahuje srovnání a odůvodnění rozdílných názorů ČGS dnes a prezentovaných ve vyjádřeních ČGS v roce 2013 a 2014 (požadavek na specifikaci a zdůvodnění rozdílnosti uvedený v bodě 1 objednávky).

Požadavek v zadávacím dopise objednávky MŽP ze dne 8. září 2017 v bodě 1 zněl doslova: „... V případě, že budou identifikovány nedostatky v dokumentaci, žádáme o jejich specifikaci a sdělení, z jakého důvodu nebyly identifikovány již v procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí (viz vyjádření ČGS ze dne 6. 11. 2013 k dokumentaci a ze dne 17. 4. 2014 k posudku).“

Nedostatky a nejistoty dokumentace EIA, zejména pak doprovodné hydrogeologické studie, jsou v několika bodech specifikovány na páté straně posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017. Odůvodnění, proč nebyly identifikovány, je uvedeno na šesté straně tohoto posudku.

Blíže lze konstatovat pouze to, že posudky čj. ČGS-441/13/1666*SOG-441/608/2013 ze dne 6. listopadu 2013 a čj. ČGS-441/14/0564*SOG-441/214/2014 ze dne 17. dubna 2014 byly zpracovány pro odbor geologie MŽP prioritně z hlediska ložiskového a nikoliv podrobně z pohledu ochrany podzemních vod. **I tak je v těchto materiálech poukázáno na potenciální vodohospodářská rizika.**

Rovněž je zapotřebí upozornit, že od zhotovení Vámi zmíněných posudků uplynuly téměř čtyři roky, přičemž za tuto dobu vznikla řada nových hydrogeologických výstupů, mj. během klíčového projektu „Rebilance zásob podzemních vod“ zpracovaného ČGS a spoluřešiteli s ukončením prací v samém závěru roku 2016. **Nově zjištěné poznatky podstatně zvýšily stupeň detailního poznání vlastní řešené lokality, ale rovněž umožnily zasadit problematiku potenciálně ohrožených vodních zdrojů Bzenec-komplex do celkového kontextu příslušného hydrogeologického rajonu a významně tak zvyšují spolehlivost aktuálně vyslovovaných prognóz.**

2) Posouzení zcela přebírá argumentaci dokumentů zpracovaných v roce 2016 a 2017 a nezdůvodňuje, proč jsou jejich závěry automaticky považovány za jediné správné (posouzení neuvádí, zda jsou hodnocení a z nich učiněné závěry skutečně reálné).

Modelová hodnocení firmy PROGEO, s.r.o., (Uhlík 2016, 2017) představují vysoce sofistikovaný matematický model lokality založený na zpracování historických i aktuálních dat a zejména pak nově provedených měřeních při uplatnění metody robustní kalibrace a validace. Každé modelové řešení samozřejmě představuje vždy pouze určité zjednodušení přírodních poměrů na dané lokalitě, nicméně závěry a výsledky modelových hodnocení Uhlíka (2016, 2017) lze však z výše uvedených důvodů považovat **za vysoce reprezentativní**. Přesné hydraulické modely vychází mj. z významného množství nových dat, získaných a zpracovaných výše zmíněným projektem „Rebilance zásob podzemních vod“ řešeným v letech 2014–2016. Proto logicky hydrogeologické posudky ČGS vypracované pro odbor posuzování vlivů na životní prostředí MŽP v srpnu a září roku 2017 přebírají argumentaci z prací posledních a nejdůležitějších a zároveň jsou schopny kriticky hodnotit předchozí práce.

Nepřesná interpretace hydraulické funkce koryta Nové Moravy a s tím i související nadhodnocení indukovaných zdrojů podzemní vody a zkreslení modelových výstupů a tím i celkového obrazu piezometrického pole ve studii Koppové (2010, 2012) bylo zapříčiněno mimo jiné tím, že záměr hladiny povrchové vody v toku Nové Moravy **byl proveden 12. listopadu 2009 za zvýšených průtoků způsobených vytrvalými dešti spojenými s krátkodobou povodní**. V důsledku toho byla jako reprezentativní stav modelována situace, která nastává pouze několik dní v roce, kdy koryto Nové Moravy převádí zvýšené průtoky z řeky Moravy. **Použití takto zkreslených vstupních parametrů**

významně snižuje celkovou věrohodnost modelových výstupů a na nich založených hodnocení. Z toho důvodu považuje ČGS závěry studií Koppové z let 2010 a 2012 za mylné a zavádějící.

3) Chybí jakékoliv srovnání hodnocených dokumentů (použité podklady, metody hodnocení apod.).

Poznámce nerozumíme a považujeme ji za irelevantní, protože srovnání předmětných dokumentů vyplývá z jejich posouzení obsaženého v posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017, v němž jsou konstatovány jejich hlavní rozdíly, a rovněž z podrobného hodnocení hydrogeologických studií Koppové (2010, 2012) uvedeného v předcházejících fázích posuzování dané problematiky (posudky ČGS ze dne 4. 8. 2017 a 29. 8. 2017).

Mimo uvedeného je potřeba konstatovat, že v objednávce MŽP ze dne 8. září 2017 nebyl vznesen žádný požadavek na podrobné srovnání předmětných dokumentů.

4) Posouzení neobsahuje informaci, z jakého důvodu se závěry jednotlivých dokumentů tolik rozcházejí.

Význam oblasti plánované těžebny pro blízký vodní zdroj Bzenec-komplex lze posoudit na základě množství podzemní vody, které z tohoto směru k jímacím objektům přitéká. Z důvodu značně rozdílných výsledků modelových řešení se tato množství v hodnoceních Koppové (2010, 2012) a Uhlíka (2016, 2017) **markantně liší**. Z důvodů uvedených zejména v bodě 2) tohoto komentáře **lze aktuální modelové řešení Uhlíka (2016, 2017) považovat za podstatně reprezentativnější a věrohodnější**.

Všechny tyto skutečnosti jsou ostatně podrobně komentovány v posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017.

5) Bod 2 objednávky není vyhodnocen vůbec – velmi stručná zmínka o jedné podmínce stanoviska EIA (hydraulická bariéra) je pouze převzetím názoru jiného autora (ve formě konstatování) bez jakéhokoliv odůvodnění, a to i přes skutečnost, že v podkladech je k dispozici aktualizace HG studie s konkrétním návrhem bariéry a odvozením koncentračních limitů (posouzení tuto skutečnost zcela pomíjí a nijak ji nekomentuje).

Bod 2 v zadání objednávky MŽP ze dne 8. září 2017 zní: „*Je záměr těžby štěrkopísku u Uherského Ostrohu akceptovatelný ve vztahu ke jímacímu území Bzenec-komplex (tj. je možné považovat vliv záměru na jímací území za minimální a akceptovatelný) i s ohledem na existenci nových podkladů, a to za předpokladu realizace všech opatření ke vyloučení a minimalizaci rizik, která jsou uvedena jako podmínky stanoviska EIA?*“

Uvedené výtce ČGS nerozumí a považuje ji za irelevantní, protože přímá odpověď na zadáním položenou otázku je jasně uvedena v posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017 – a to jak pod příslušným bodem „K otázce č. 2.“, tak v závěru celého posudku. Zvýšená pozornost je v tomto posudku věnována hydraulické bariéře, jejíž vybudování lze považovat za jednu nejzásadnějších, ale také nejspornějších podmínek.

Je potřeba konstatovat, že doplnění hydrogeologické studie s konkrétním návrhem hydraulické bariéry (Koppová 2015) vychází z existujícího proudového modelu lokality z předchozích fází zpracování modelu, který byl z výše uvedených a opakovaně diskutovaných důvodů identifikován jako nereprezentativní (stavy vody krátkodobě zvýšené vytrvalým deštěm). Jakékoli konkrétní návrhy a aktualizace hydraulické bariéry, včetně stanovení koncentračních limitů a limitních čerpaných množství uvedených v závěru tohoto doplnění, **jsou proto stále zatíženy vstupními nepřesnostmi a chybnými modelovými výstupy z předchozích fází zpracování hydrogeologické studie (Koppová 2010, 2012)**.

Problematicčnost vybudování a případné aktivace hydraulické bariéry s čerpaným množstvím při maximální variantě odběrů až 100 l.s⁻¹ v oblasti, kterou přitéká bilančně významné množství podzemní vody k jímacímu území Bzenec-komplex, není žádným mechanickým převzetím názoru jiného autora, ale jednoznačně neoddiskutovatelným odborným hydrogeologickým faktem, kterýžto fakt každý odborník jistě snadno identifikuje.

6) Zcela chybí posouzení či alespoň stručné vyhodnocení dalších podmínek k ochraně vod ve stanovisku EIA (17 podmínek).

Posouzení a vyhodnocení těch jednotlivých podmínek, které se z ohromujícího množství celkem 58 podmínek v souhlasném stanovisku MŽP čj. 12289/ENV/15 ze dne 9. března 2015 nějakým způsobem týkají ochrany vod, nebylo v objednávce MŽP ze dne 8. září 2017 požadováno. Konkrétní znění zadání objednávky MŽP ze dne 8. září 2017 je uvedeno v předchozím bodě tohoto komentáře a odpověď na něj je součástí posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017.

Na tomto místě lze jen opakovaně konstatovat, že ani při dodržení všech podmínek, uvedených v souhlasném stanovisku MŽP čj. 12289/ENV/15 ze dne 9. března 2015 a souvisejících s ochranou podzemních vod, není možné vyloučit transport kontaminujících látek do podzemní vody přes prostor případné budoucí těžby, a to zejména při povodňových nebo havarijních stavech. Značná část těchto podmínek je vázána na aktivaci hydraulické bariéry v případě průniku kontaminace do podzemních vod. Problematicčnost hydraulické bariéry je diskutována jak v posudku ČGS ze dne 25. 9. 2017, tak v bodě 5) tohoto komentáře.

7) Celkově posouzení rezignuje na odůvodnění závěrů.

Úvodem odpovědi na tuto výtku si dovoluji zopakovat závěry uvedené v posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017:

- Z oblasti plánované těžebny **přitéká k jímacímu území Bzenec-komplex bilančně významné množství podzemní vody.**
- Případná otvírka těžebny v dané lokalitě představuje **nárůst počtu již existujících rizik** a další ohrožení tohoto jímacího území.
- Podmínky realizace záměru stanovené v souhlasném stanovisku MŽP čj. 12289/ENV/15 ze dne 9. března 2015 **nemohou z důvodu výše diskutovaných skutečností zcela eliminovat veškerá rizika plynoucí pro jímací území Bzenec-komplex z případné otvírky nové těžebny.**

Tato hlavní fakta – doplněná o konstatování **mimořádného strategického významu jímacího území Bzenec-komplex** pro značnou část Jihomoravského kraje – lze z pohledu ČGS považovat za naprosto dostatečné odůvodnění závěrů uvedených v posudku čj. ČGS-441/17/0986*SOG-441/523b/2017 ze dne 29. září 2017, jehož celý text, zabývající se rozбором předmětné problematiky, představuje odborné zdůvodnění uvedených závěrů.

Z výše uvedených důvodů nemůže ČGS ve smyslu předběžné opatrnosti i nadále označit záměr těžby štěrkopísků v DP Uherský Ostroh z hydrogeologického hlediska jako akceptovatelný.

S pozdravem

RNDr. Petr Mixa
náměstek pro geologii
zástupce ředitele ČGS

Odesílá:

Digitalně podepsal RNDr. Jan
Čurda
DN: cn=RNDr. Jan Čurda,
givenName=Jan, sn=Čurda,
c=CZ, o=Česká geologická
služba, ou=odbor 410,
serialNumber=CA-10379158
Datum: 2017.10.13 11:32:29
+0200